

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 248 | Tarih 17-23 Mart

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 22 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020’de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

18 Mart: Kanun Hükmünde Kararname ile görevden alınan eski Kaymakam Musa Üçgül, yeni çalışmaya başladığı inşaatın yedinci katındaki iskeleden düşerek hayatını kaybetti.

20 Mart: Giresun ‘da genç bir öğretmen olan Emine Sarıaydın, KPSS sınavında 84 puan almasına rağmen mülakatta elenerek öğretmen olarak işe alınmadı ve intihar ederek hayatına son verdi.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç’tan bir haber alınamadı. Tunç’un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular

içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

20 Mart: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun gözaltına alınması üzerine çevik kuvvet polisi İstanbul Belediye Binası yakınlarındaki binlerce protestocuya plastik mermi ve göz yaşartıcı gazla müdahale etti.

22 Mart: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun gözaltına alınmasıyla başlayan kitlesel protestoların ardından Türkiye genelinde 1100 kişi gözaltına alındı.

23 Mart: İstanbul valisi, büyük protestoların patlak vermesinin ardından şehir genelinde uygulanan toplantı yasağını 27 Mart’a kadar uzattı ve yasadışı faaliyetlerde bulunduğu “şüphelenilen” kişilerin şehre girişini kısıtladı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

19 Mart: Gazeteci İsmail Saymaz, 2013 Gezi Parkı protestolarına karıştığı iddiasıyla gözaltına alındı, Türk hükümetini devirme girişimine yardım etmek ve Osman Kavala gibi hüküm giymiş kişilerle yakın ilişkiler kurmakla suçlandı.

20 Mart: RTÜK, televizyon kanallarını İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun gözaltına alınmasıyla ilgili kişisel görüşlerini ifade etmemeleri konusunda uyardı ve onları potansiyel yaptırımlarla tehdit etti.

20 Mart: İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, 261 kullanıcıyı takip etme çalışmalarının devam ettiğini açıklarken, Türk yetkililer İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun

tutuklanmasıyla ilgili sosyal medyada “provokatif” mesajlar paylaştıkları iddiasıyla 37 kişiyi gözaltına aldı.

21 Mart: X, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınması ve üniversite diplomasının iptal edilmesiyle ilgili ülke çapındaki protestoların sebebiyle Türk hükümetinin talebi üzerine Türkiye'nin önde gelen üniversitelerinden öğrenciler tarafından yönetilen hesaplara erişimi engelledi.

21 Mart: Gazeteci Merdan Yanardağ, jandarmanın seçim propagandasına karıştığı iddialarını eleştirmesinin ardından Türkiye'nin güvenlik güçlerine hakaret ettiği gerekçesiyle bir yıldan fazla hapis cezasına çarptırıldı.

SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜ

17 Mart: Belçikalı gazeteci Chris Den Hond'un, Suriye'deki Kürt kasabası Kobani'nin 2015 yılında Irak Şam İslam Devleti'nden (İŞİD) kurtarılması münasebetiyle düzenlenen bir kutlamaya katılması nedeniyle Türkiye'ye girişine izin verilmedi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

18 Mart: İstanbul Üniversitesi, muhalif Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun diplomasını, mezuniyet kayıtlarındaki “bariz bir hata” nedeniyle iptal ettiğini duyurdu. Karar, aralarında Galatasaray Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bölümü Başkanı Prof. Dr. Aylin Ataay Saybaşı'nın da bulunduğu 27 kişiyi daha etkiledi.

19 Mart: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, iki ilçe belediye başkanı, belediye yetkilileri, gazeteciler ve iş adamlarının da aralarında bulunduğu 80'den fazla kişi, İmamoğlu'nun üniversite diplomasının iptal edilmesinden sadece bir gün sonra, İmamoğlu'nun beklenen cumhurbaşkanlığı adaylığını engellemeye yönelik siyasi amaçlı bir hamle olarak, yolsuzluk ve terör soruşturmaları kapsamında gözaltına alındı.

20 Mart: Alevi din adamı Aslan Uzun, Suriye'nin geçici Cumhurbaşkanı Ahmed el-Sharaa'yı Suriye'nin Alevi toplumuna karşı suç işlemekle itham eden bir suç duyurusunda bulunmasının ardından “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” suçlamasıyla tutuklandı.

21 Mart: İstanbul 17. Asliye Hukuk Mahkemesi, Suriye'de Türk insansız hava aracı saldırısında iki Kürt gazetecinin öldürülmesiyle ilgili soruşturma talebinde bulunan

İstanbul Barosu'nun yönetim kurulunun “terör propagandası” ve “alenen yanlış bilgi yayma” suçlamalarını gerekçe göstererek görevden alınmasına karar verdi.

23 Mart: İçişleri Bakanlığı, yolsuzluk ve terör suçlamalarıyla tutuklanan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ve iki ilçe belediye başkanını görevden uzaklaştırdı, Şişli'ye kayyum atadı ve İmamoğlu ile Beylikdüzü Belediye Başkanı Murat Çalık'ın yerine 26 Mart'ta belediye meclisi seçimleri yapılmasını kararlaştırdı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

18 Mart: Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM) milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Bafra Cezaevi'ni ziyareti sırasında, 18 aydan küçük bebekler için bu tür uygulamaları yasaklayan yasalara rağmen 759 çocuğun şu anda anneleriyle birlikte cezaevinde yaşadığını vurgulayarak Türkiye'de küçük çocuklu annelerin hapsedilmesini kınadı.

20 Mart: Kırşehir Cezaevi'ndeki mahkumlarda, kirli ve paslı su nedeniyle cilt lezyonları ve kötü vücut kokusu olduğu bildirildi.